Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 168
van **PAUL VAN MIERT**
datum: 4 februari 2021

---

aan **BART SOMERS**
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Onderzoek intersekse in Nederland en Vlaanderen - Resultaten en opvolging

Op uitnodiging van Nederland is er een nulmeting gehouden naar de kennis en opvattingen op het gebied van intersekse in Nederland en Vlaanderen. Dit door een samenwerking tussen Rutgers (het kenniscentrum Seksualiteit in Nederland) en het Transgender Infopunt(TIP) dat zich situeert in het UZ Gent.

Het onderzoek heeft twee doelen:
1° het ontwikkelen van een vragenlijst waarmee kennis en opvattingen over intersekse personen in kaart kunnen worden gebracht;
2° het uitvoeren van een nulmeting in de Nederlandse en Vlaamse bevolking.

Het resultaat van de ontwikkeling van de vragenlijst is de 'IKAS-vragenlijst'. Deze Intersex Knowledge and Attitudes Survey (IKAS) omvat kennisitems, een definitie en 8 attituden-items op basis van item- en schaalanalyses. De lijst kan verder gebruikt worden voor monitoringonderzoek, maar vraagt nog extra sampleonderzoek.

Uit de resultaten van het onderzoek 'Kennis en opvattingen over intersekse. Een nulmeting in Vlaanderen en Nederland' dat op maandag 1 februari werd voorgesteld in een webinar, blijkt dat zowel bij de Nederlandse als de Vlaamse bevolking zeer beperkte voorkennis aanwezig is over het thema intersekse. Dit gebrek aan kennis kan de acceptatie van intersekse personen sterk belemmeren. De gemiddelde opvatting ten aanzien van intersekse personen is wel redelijk positief, maar er is nog aardig wat ruimte voor verbetering. Er is vooral winst te behalen bij mannen, lager opgeleiden, en sterk religieuze personen.

Vandaar dat het onderzoek volgende beleidsaanbevelingen doet:

1° Medische termen gebruiken bij onderzoek

   Wanneer de term intersekse in onderzoek wordt gebruikt, is enige toelichting en het verwijzen naar medisch gebruikte termen voorlopig zeker aanbevolen aangezien deze term nog door velen in Vlaanderen en Nederland niet gekend blijkt te zijn.

2° Attitude verbeteren

Hoewel hiertoe in beide landen al verschillende initiatieven ontwikkeld zijn, is er in Nederland en Vlaanderen nog zeker winstmarge wat betreft de attitude ten aanzien van intersekse personen. Uit het onderzoek volgden hiertoe de volgende richtlijnen.

3° Kennis vergroten

Het verdient nog altijd aanbeveling om verder beleid vorm te geven gericht op het vergroten van kennis over intersekse in Vlaanderen en Nederland. Aangezien kennis over intersekse sterk gerelateerd is aan de attitudes t.a.v. intersekse personen, kan door meer kennis meer begrip ontstaan, waardoor intersekse personen ook opener kunnen zijn.

4° 'Hokjesdenken' verbreken

Het verdient aanbeveling om het ‘hokjesdenken’ rond sekse en gender tegen te gaan, omdat ook hiermee de attitude ten aanzien van intersekse personen positiever wordt. Mensen die minder moeite hebben met personen die niet helemaal binnen de categorieën man of vrouw vallen, hebben ook minder moeite met intersekse personen.

5° Gerichte doelgroepen bereiken

Interventies gericht op meer acceptatie van intersekse personen zouden zich vooral kunnen richten op mannen, lager opgeleiden, en sterk religieuze personen (maar juist niet mensen die zich tot een minderheid rekenen), omdat in die groepen de houding ten aanzien van intersekse personen gemiddeld het minst positief is.

6° Vervolgonderzoek

Vervolgonderzoek is gewenst om meer inzicht te kunnen verschaffen in de proportie van intersekse personen in Vlaanderen en Nederland.

In de webinar van maandag 1 februari 2021, georganiseerd door het bevoegde Nederlandse ministerie en het Vlaamse Agentschap Binnenlands Bestuur, afdeling Gelijke Kansen, waarbij de resultaten van het onderzoek bekendgemaakt werden, liet de minister zich positief uit op het onderzoek. Hij deelde mee het onderzoek te gebruiken als basis voor het beleid hieromtrent. Ook kondigde hij aan om mensen met intersekse meer zichtbaar te maken om het taboe te doorbreken en de komende maanden en jaren nauw te willen samenwerken met Nederland omdat Nederland hierin al verder staat dan Vlaanderen. Daarnaast wilt de minister het de IKAS-tool internationaal lanceren om het internationale debat op gang te brengen.

1. Hoe is de minister van plan om vanuit zijn beleid in te zetten om de kennis over intersekse bij de Vlaamse bevolking vergroten?
2. Kan de minister wat meer toelichting geven welke initiatieven hij nodig acht om het 'hokjesdenken' rond dit thema nog meer te doorbreken?
3. Hoe is de minister van plan in te spelen op de resultaten uit het onderzoek en om de attitude over intersekse te veranderen bij hoofdzakelijk mannen, lager opgeleiden en sterk religieuze personen die zich niet bij een minderheid rekenen?
4. Welke initiatieven zal de minister nemen voor vervolgonderzoek in Vlaanderen en zijn hier ondertussen al stappen gezet?
5. Welke stappen neemt de minister om de IKAS-tool internationaal te lanceren en internationaal het debat aan te gaan? Wat is de reden dat de minister direct internationaal wil verdergaan in plaats van zich eerst verder te focussen op Vlaanderen?

6. Dit is natuurlijk een thema dat ook heel wat raakvlakken heeft met het domein welzijn en volksgezondheid.

   Is de minister van plan om rond dit thema in overleg te gaan met zijn collega, de minister van Welzijn en Volksgezondheid, Wouter Beke?

BART SOMERS
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD
op vraag nr. 168 van 4 februari 2021
van **PAUL VAN MIERT**

---

1. Het onderzoek maakt duidelijk dat er rond de thematiek van intersekse nog heel wat onwetendheid is bij de Vlaming. Bovendien stelt men een sterke correlatie vast tussen het vertrouwd zijn met- en de houding ten aanzien van de thematiek.

   De ruime bekendmaking van het onderzoek en haar resultaten is alvast een eerste stap in het verhogen van de kennis over intersekse. Aan het webinar op 1 februari namen meer dan 100 personen deel en zowel in Nederland als in Vlaanderen werd het onderzoek opgepikt in de pers. Het onderzoek wordt ook opgenomen in de eerstvolgende nieuwsbrief lokaal gelijkekansenbeleid.

   Dit onderzoek is bovendien niet het eerste initiatief vanuit het gelijkekansenbeleid rond deze thematiek. In 2015 werd de zorg- en sociale situatie van personen en ouders van kinderen met intersekse/DSD onderzocht. In navolging van dat onderzoek werd www.ideminfo.be opgericht, het eerste digitaal informatieplatform over variaties in seksekenmerken.

   Ook op federaal niveau is er beweging. Zo publiceerde het Instituut voor Gelijkheid van Mannen en Vrouwen bijvoorbeeld medio 2020 een brochure voor ouders van intersekse kinderen.

   Het is zeker niet mijn bedoeling om dubbel werk te doen, vandaar dat ik samen met belangenorganisaties, onderzoekers maar evenzeer de andere beleidsniveaus de concrete informatienoden wil detecteren, en in functie daarvan, mogelijks met 1 of meerdere van mijn collega ministers, een Vlaams informerend/sensibiliserend initiatief zal nemen.

2. Het onderzoek stelt inderdaad dat personen die minder moeite hebben met gender non-conformiteit, ook minder moeite hebben met intersekse personen. De aanbeveling die daaruit volgt, nl. om het 'hokjes-denken' rond sekse en gender tegen gaan, past naadloos binnen het Vlaamse genderbeleid.

   Vanuit het genderbeleid worden initiatieven genomen om de impact van gendermechanismen aan het licht te brengen en de sociale constructies rond mannelijkheid en vrouwelijkheid aan de kaak te stellen. Net zoals sociaal geslacht (gender) is ook het biologische geslacht een spectrum. Ik bekijk daarom op welke manier het thema seksediversiteit kan meegenomen worden in de initiatieven die ontwikkeld worden binnen de "Genderklik". De genderklik-website wil immers basisinformatie aanleveren over gender, gendermechanismen en hoe zij een rol spelen in het dagelijkse leven, en dit op maat van mensen die nog helemaal niet vertrouwd zijn met het thema.

3. Ik wil inzetten op een algemene sensibilisering van alle Vlaamse burgers. Het is immers van belang om stap voor stap de kennis binnen de brede samenleving rond intersekse te vergroten om zo tot meer begrip en minder discriminatie te komen.

4. Voorlopig neem ik geen initiatieven voor vervolgonderzoek.

5. Het opzet van de Intersex Knowledge and Attitude Survey (IKAS) is net om de verzameling van vergelijkbare data in andere landen mogelijk te maken. Vanuit de vaststelling dat er wereldwijd nog te weinig data zijn rond deze thematiek, zie ik – net zoals mijn Nederlandse collega – het belang om deze tool ruim te verspreiden op het internationale forum.

   Na afloop van het webinar werd bij de onderzoekers, en de Vlaamse en Nederlandse administraties reeds gepolst naar de beschikbaarheid van het onderzoek en de IKAS in het Engels, door o.a. de Maltese overheid, maar ook door ILGA Europe, de Europese koepel van LGBTQI+ organisaties.

   Ik laat dan ook de IKAS naar het Engels vertalen, en zowel de tool als de Engelstalige summary van het onderzoek verspreiden bij het European Network of LGBTQI Focal Points bij de Raad van Europa. De onderzoekers werken volop aan een Engelstalige wetenschappelijke publicatie zodat ook het onderzoek in zijn geheel binnen de internationale onderzoekswereld bekend wordt.

   Dit neemt natuurlijk niet weg dat ik ook op Vlaams niveau nog verdere initiatieven zal ontwikkelen in uitrol van de aanbevelingen van het onderzoek.

6. Heel terecht wordt in de vraag de link met het beleidsdomein Welzijn en Volksgezondheid aangehaald. Net zoals het Vlaamse regeerakkoord stelt, gaan we voor een sterke beleidsmatige en financiële verankering van het LGBTQI+ beleid binnen het brede welzijnsbeleid. Het thema staat alvast op de agenda, getuige de hoorzitting op 27 januari jl. in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, waar middenveld, medische en onderzoekswereld het gesprek aangingen met de commissieleden over de bevordering van gelijke kansen van intersekse personen. Ik wil – samen met de collega bevoegd voor Welzijn – bekijken hoe we de zorg- en sociale situatie van intersekse personen kunnen verbeteren.